

Sophie:33

ISSN 1602-9631

NY ADRESSE
Teglværksgade 37
2100 Kbh Ø

Astrologisk Museum er nu på Østerbro

SAMTIDSHISTORIE

af Claus Houlberg

ASTROLOGISK MUSEUM er ved en korsvej og må overveje, hvordan det bevæger sig videre til næste trin. Museet blev i 1999 stiftet som verdens første og har nu eksisteret i hele ti år. Dermed er det i museumsforstand blevet en etableret institution, men astrologisk set har det nået tiårs-tærsklen. Denne er et velkendt mæthedspunktet (saturn-trigonen), hvor de gamle mål i vidt omfang

er nået, og hvor nye mål må sættes. Tiden er med andre ord inde til at gøre status over, hvad museet har nået – samt tillige til at fremsætte en fornyet eller udbygget vision for museets virke.

Dokumentation

Formålet med museet var ved stiftelsen at give offentligheden et dokumenteret kendskab til astrologi, både som fag og som historisk fænomen. Museet var

altså fra første færd rettet ud mod samfundet og ikke snævert ind mod det astrologiske samfund som sådan. Dette mål er nået i den forstand, at der er opbygget en unik base af dokumentation. Ingen institution i landet har en lignende samling og indsigt i astrologiske forhold.

Der er opbygget komplette bibliografier af alt publiceret astrologiske materiale i Danmark, både med hensyn til

s. 4 : Ny planetorden | s. 6 : Meteorologisk Dagbog | s. 8 : Ruth Wennerholm - ?

bøger og til blade. Det elektroniske arkiv er undervejs, men endnu ikke komplet, og de biografiske samlinger savner meget endnu. Datasamlingen er stærkt under udvikling, og der er taget hul på en historisk forskning.

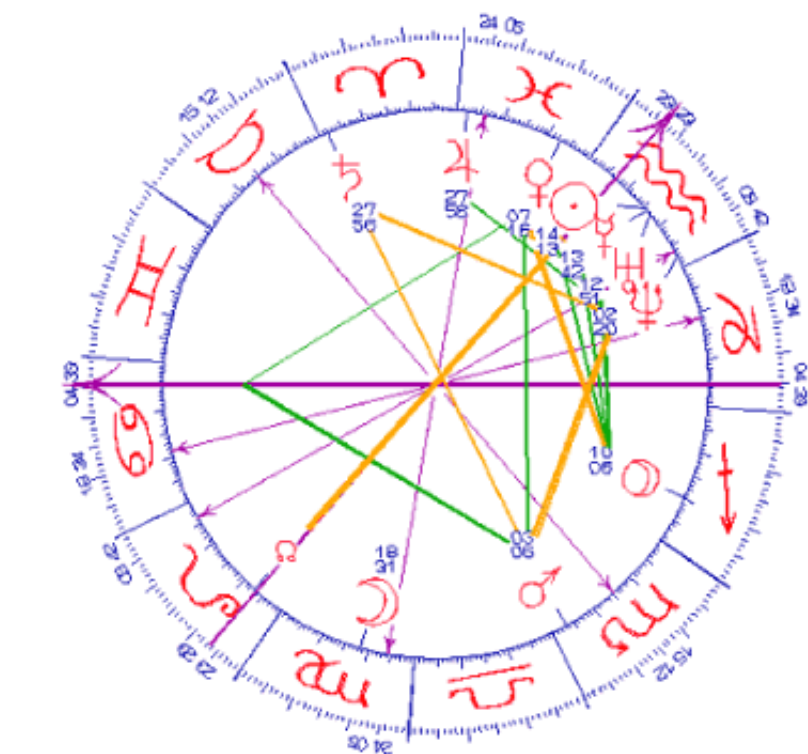
Museet har skabt den første beretning nogensinde om astrologi på dansk grund, publiceret i informationsbrevet SOPHIE. Ligeledes den mest omfattende diskussion nogensinde om astrologisk forskning, gennemført i tidsskriftet CORNELIUS, hvor også astrologiens rødder udforskes. Alt er konsekvent udgivet gratis som *public service* for enhver, der måtte være interesseret.

Formidling

Museets formidlingsopgave er desuden blevet løst gennem en omfattende række af initiativer. Herunder udgivelsen af en cd-rom med alt museets materiale på internettet i 2007. Astrologiens danske historie er udgivet på DVD tillige med en gennemgang af museets samlinger og en lille udstilling om astrologen Tycho Brahe. Med smagsprøver herfra plus astrologiske godbidder fra internetarkiver har museet åbnet en tv-kanal, *Asmus-TV*, på nettet.

Det historiske materiale er blevet samlet i et online webleksikon, en wiki, kaldet *Den Danske Astropaedi*. De ældste astrologiske værker på dansk er desuden blevet scannet og gjort offentligt tilgængelige i DIDA, *Digitalt Internetarkiv for Dansk Astrologi*.

Samtidshistorisk har museet også været årvågent. År 2006 donerede samtlige foredragsholdere videooptagelserne fra kon-

Museet blev stiftet den 3. februar 1999 kl 13.00 i Valby (Kbh)

gressen om *Anvendt Astrologi* til museet. Disse 12 film findes samlet i en DVD-kassette, der kan købes, og hvor overskuddet går til museets virke. Videre er det samlede debatarkiv bevaret fra det indholdsrige debatforum, *Den Røde Tråd*, fra den i 2005 nedlagte Astrologforening. Dermed er en vigtig brydningstid dokumenteret. Videre sponsorerer museet selv et aktivt debatforum, kaldet *Astrologiforeningen*, hvor den åbent ønsker at samle al debat om astrologi, uanset skole og tilhørsforhold.

Listen blot fortsætter og fortsætter. Astrologimagasinet HOROSKOPET har siden stiftelsen fungeret som medlemsblad for museet og indlemmede i et par årgange Cornelius, men dette er igen er blevet et selvstændigt tidsskrift. Meget hurtigt efter stiftelsen etableredes en online

mail-service, *Spørgetjenesten*, hvor enhver kunne spørge om alt vedrørende astrologi – med undtagelse af at bede om tydning af personlige horoskoper. En tjeneste, der er blevet flittigt benyttet af skoleelever og andre interesserede. Museets viden har de seneste par år også fået et personligt ansigt gennem foredrag og små kurser.

Museet kan derfor med god samvittighed sige, at formidlingsopgaven er der blevet taget fornuftigt hånd om. Udstillinger er krævende at etablere, både mandskabsmæssigt og pladsmæssigt, men et lille antal er det trods vilkårene blevet til i perioden. Fokus har naturligt været på store astrologer.

Hjemmesiden < www.asmu.dk > er et kapitel for sig, idet den meget hurtigt blev tosproget, dansk og engelsk, hvilket

gav et overraskende resultat: Der er i dag flere amerikanere end danskere, der besøger museet på nettet.

Opmuntret af dette resultat, søgte museet at udgive det første engelsksprogede tidsskrift om dansk astrologi nogensinde. Opgaven var imidlertid lidt for ambitiøs, så efter blot to numre måtte redaktionen af TYCHO kaste håndklædet i ringen. Tanken er dog ikke opgivet, men blot på *standby* indtil en ny redaktion tager opgaven op. Der er allerede afdækket meget viden om dansk astrologi, som ikke er kendt i det engelsktalende rum, og som bør formidles.

Forskning

Her står museet så i dag. Der er indsamlet en vældig viden om dansk astrologi, som er museets vigtigste fokus, tillige med en voksende viden om kilderne til denne viden ude fra Europa og andre steder. Tiden synes derfor inde til at udvide museets formål til ikke blot at omfatte dokumentation, men også inkludere mere systematisk forskning i det indsamlede materiale.

Som nævnt er den første beretning om dansk astrologis historie i Renæssancen blevet skitseret sammen med biografier af de til nu kendte fjorten astrologer her, som har efterladt sig skriftlige vidnesbyrd. Denne skitse fortjener en grundigere og mere detaljeret undersøgelse. Videre udbygges museets historieskrivning med biografier over de moderne astrologer, der dukkede op siden midten af 1920'erne. Dertil en skitse af det vældige boom i astrologien fra midten af 1970'erne og

frem, som affødte en dramatisk vækst i publiceringen af astrologisk litteratur.

Som et led i systematiseringen af dette omfattende materiale er især biblioteket efterhånden nødsaget til at forlade den rent alfabetiske opstilling af de forskellige samlinger og forbedre en emneregistrering heraf. De tilgængelige systemer har vist sig helt utilstrækkelige til formålet, hvorfor museet har udviklet et ADC-system, *Astrological Decimal Classification*. Den kan gnidningsløst fungere sideordnet med den almindelige UDC-klassifikation, *Universal Decimal Classification*, som anvendes på de fleste forskningsbiblioteker.

Ændret situation

Med denne forøgede indsats er museet ved at vokse ud af sit oprindelige koncept, der har været baseret på frivilligt *con amore* arbejde fra et par håndfulde dedikerede medarbejdere. Museet har desuden været så heldigt, at lokaler er blevet doneret, så driften har kunnet holdes på et meget beskedent niveau. Foredrag, salg af publikationer og medlemmers kontingenter har tilsammen givet en bedre økonomi, hvor alle driftomkostninger til internet, kontor

og akquisition af nye publikationer har kunnet dækkes.

Museet står dermed i en ny situation, som bliver forstærket af, at Astrologihuset, der hele tiden har været museets vært, flytter fra Nørrebro til Østerbro til ny adresse. Museet flytter naturligvis med – men kan ikke længere påregne at få sponsoreret sine lokaler. Det betyder at biblioteket indtil videre må lukkes ned, samt at udstillingerne bliver af begrænset omfang. Alle øvrige funktioner bliver dog bibeholdt og varetaget som førhen. Da museet har eksisteret i de obligate ti år, der beviser dets eksistensberettigelse, synes tiden derfor inde til at søge om midler udefra.

Sammen med en tiltagende indsats inden for forskningen, vil der naturligt blive stillet krav om mere administration. Dermed vil der formentlig også blive behov for en lønnet stilling til en bibliotekar eller en akademisk forskningsmedarbejder. Sammen med samlingernes vækst og finansieringen udefra vil der naturligt komme øgede krav om sikkerhed for samlingerne. På denne måde rykker museet nærmest automatisk op på næste trin af museumsverdenens lange stige. En rum tid stadig i den beskedne ende, idet alle årsbudgetter på under 1,2 mill. kr. er småfolk i den verden.

For astrologisk interesserede kan det tilføjes fra museets horoskop, at planeten Uranus i denne tid går over Jupiter i sekstil til sig selv (og Neptun), hvorfor fremtiden de næste par år synes at tegne ikke blot foranderlig, men også lys for museet. ♥

Den nye planet-orden

ASTRONOMISK HISTORIE

af Claus Houlberg

DEN INTERNATIONALE Astrologiske Union (AUI) vedtog på dens generalforsamling i Prag, den 25. august 2006, et sæt nye planetdefinitioner. Oldtidens simple skelnen mellem vandrestjerner og fixstjerner var dermed historien – den havde ellers holdt i næsten 2500 år.

Planeterne og de andre

Indtil august 2006 havde hele solsystemet bestået af planeter plus en række mindre himmellegemer, henholdsvis asteroider, kentaure og KBO'er, som legemerne i Kuiperbæltet hinsidens Pluto blev kaldt.

ASTEROIDERNE ligger hovedsagelig mellem Mars og Jupiter og blev opdaget i begyndelsen af 1800-tallet. Til en begyndelse de alle planeter, men da man ud over Ceres, Pallas, Juno og Vestas fandt en halv snes flere af slagsen [se ill.], kom solsystemet op på at bestå af 23 planeter. Derpå blev de nye små planeter i 1852 reduceret til Asteroider.

KENTAURERNE ligger i hovedsagen mellem Saturn og Uranus og blev opdaget sidst i 1970'erne med Chiron som den første. Kentaurene har aldrig været planeter, men har hele tiden været planetoider i familie

med Asteroiderne.

KBO'ERNE eller *Kuiper-Bælte Objekterne*, som de kaldes, er først kommet ind i billedet efter opsendelsen af Hubble-teleskopet i 1990. De deraf følgende nye muligheder for at se langt ud i solsystemet og resten af universet skabte en ny kategori af astronomer, der blev kaldt planetjægere. Især et trekløver med amerikaneren Mike Brown i spidsen har siden forsynet os med planeter og planetoider i en lind strøm. Det er denne helt nye situation i astronomien, der skabte behovet for nye og skarpere definitioner, baseret på astrofysiske egenskaber.

Det nye solsystem

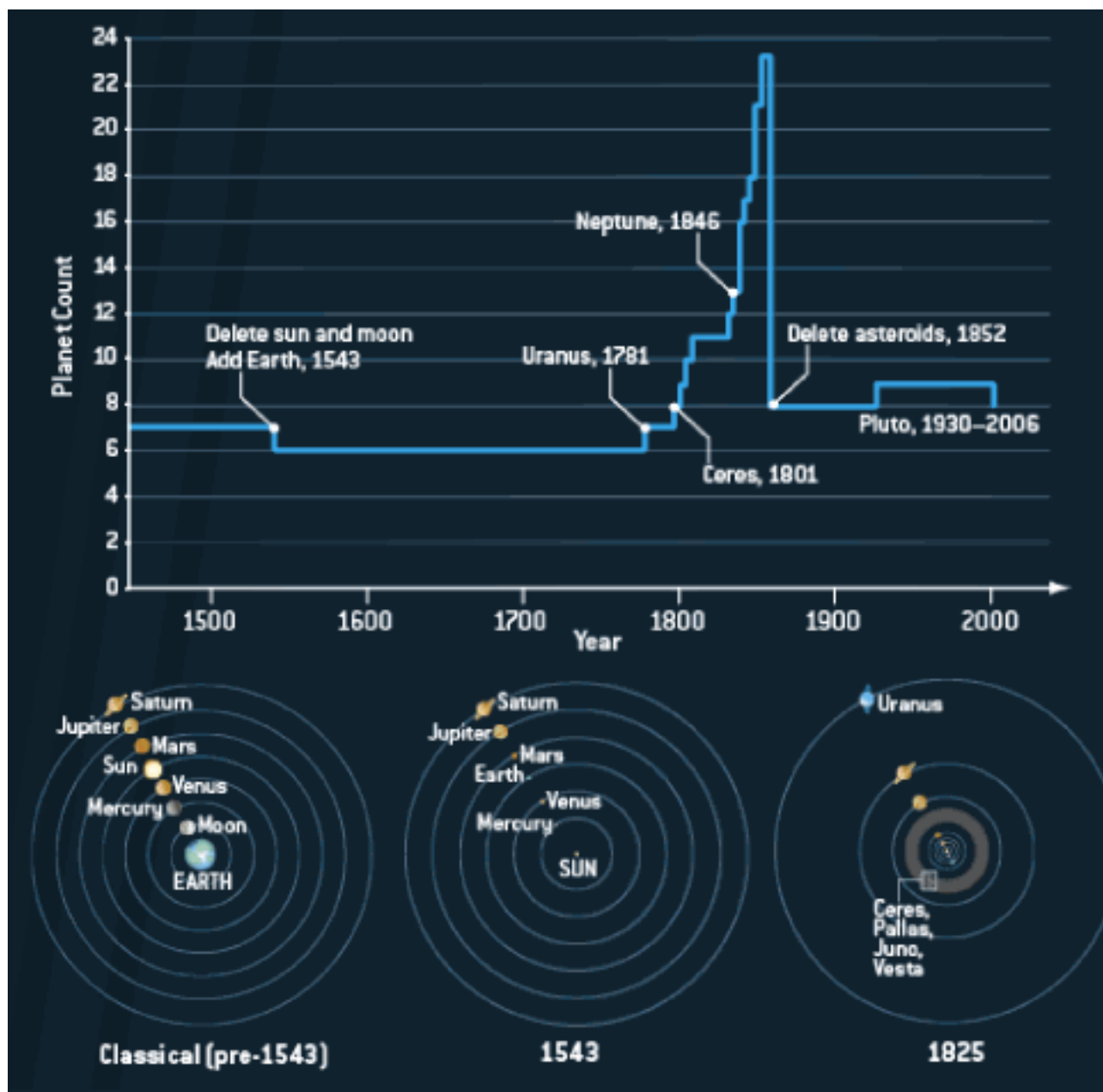
En ny orden i solsystemet blev resultatet af de nye definitioner. Ikke helt så gennemgribende en ændring, som da Kopernicus fik indsat Solen som centrum i solsystemet, dvs erkendt den som stjerne, og Månen samtidig blev reduceret til en drabant om Jorden. Det var i 1543, han publicerede sit værk *De Revolutiones*.

Den nye orden er måske heller ikke helt så revolutionerende, som da man i 1781 fandt den nye planet, Uranus, men måske alligevel tæt på at være det. Et afgørende nyt skridt

er det, at man har vedtaget, at planeterne som kategori stopper med Neptun. Pluto anses for begyndelsen på Kuiperbæltet og alle KBO'erne er siden en AUI-vedtagelse i 2008 blevet kaldt for Plutoider. Dermed er der i dag kun 9 planeter i astronomisk forstand. Men der er fortsat diskussion om de nye definitioners gyldighed og rækkevidde, så det sidste ord er næppe sagt i den sag.

Pluto er blevet indrulleret i en ny underkategori af planeter, kaldet dværgplaneter, og er altså blevet deklasseret som 'rigtig' planet. Samtidig har vi fået to nye dværgplaneter, idet Ceres som den største af Asteroiderne er rykket op i denne kategori sammen med den nyopdagede Eris, der ligger længere ude i Kuiperbæltet end Pluto.

Forventningen i det astronomiske samfund er naturligvis, at vi finder ganske mange flere nye dværgplaneter som resultat af planetjægerens ihærdige afsøgen af solsystemets yderste egne. En situation, der må sætte grå hår i hovedet på manganen astrolog - hvad skal vi stille op med alle de nye dværgplaneter? For ikke at tale om solsystemets øvrige himmellegemer, der nu samlet kaldes for SSSB'er eller *Small Solar System Bodies*.

En esoterisk orden ?

Et forunderligt aspekt ved disse nye tiltag er for os astrologer, at denne nye orden i solsystemet begynder at nærme sig den orden, der er beskrevet i *Esoterisk Astrologi* af Alice A. Bailey. Heri nævnes en særlig kategori af planeter, kaldet *hellige planeter*, bestående af planeterne inden for Jordens bane, Merkur og Venus, sam-

men med de store planeter i systemet: Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun.

Kontroversielt nævnes også en planet nærmest Solen, kaldet Vulcan, som astronomisk videnskab har afskrevet som ikkeeksisterende. Men bortset herfra, så er Mars og Jorden den eneste forskel på det esoteriske system og den nugældende. Esoterisk anses de ejendommeligt nok ikke for tilhørende den

særlige kategori af 'superplaneter'. Men ser vi bort fra nævnte forskelle, så er det påfaldende så tæt de nye definitioner har bragt solsystemet til den esoteriske orden, der allerede i 1950 blev beskrevet i nævnte værk. Det er som om moderne astronomi og esoterisk astrologi på en ejendommelig måde nærmer sig hinanden, som det for nogen mest utænkelige af alle ægte-skaber. ♥

Tycho's meteorologiske dagbog

FAGHISTORIE

af Claus Houllberg

ASTROLOGISK MUSEUM
 Anskaffer løbende bøger af Tycho Brahe for at kunne dokumentere og undersøge hans astrologiske virke. Senest er det lykkedes at komme i besiddelse et optryk af hans meteorologiske dagbog gennem femten år (1582-97), hvilket er frem til det år, hvor han måtte forlade landet og drage ad Wandsbeck til. Optrykket er udgivet af Det Kgl. Videnskabernes Selskab i 1876. Det er et værk på 261 sider med et fyldigt sammendrag af iagttagelserne, foretaget af Poul la Cour, en af datidens kapaciteter, og ud fra moderne principper. Dertil register og fransk resumé.

For vore dages øjne kan det måske se ejendommeligt ud, at et astrologisk museum anskaffer en bog om meteorologi. Her bør man imidlertid erindre, at der endnu ikke fandtes en videnskab, der kaldtes meteorologi. Bogen har faktisk de første systematiske optegnelser om vejret herhjemme, omtrent 300 år før Meteorologisk Institut blev stiftet. Dernæst havde vejret en ganske anden betydning i renæssancen end i vore dage.

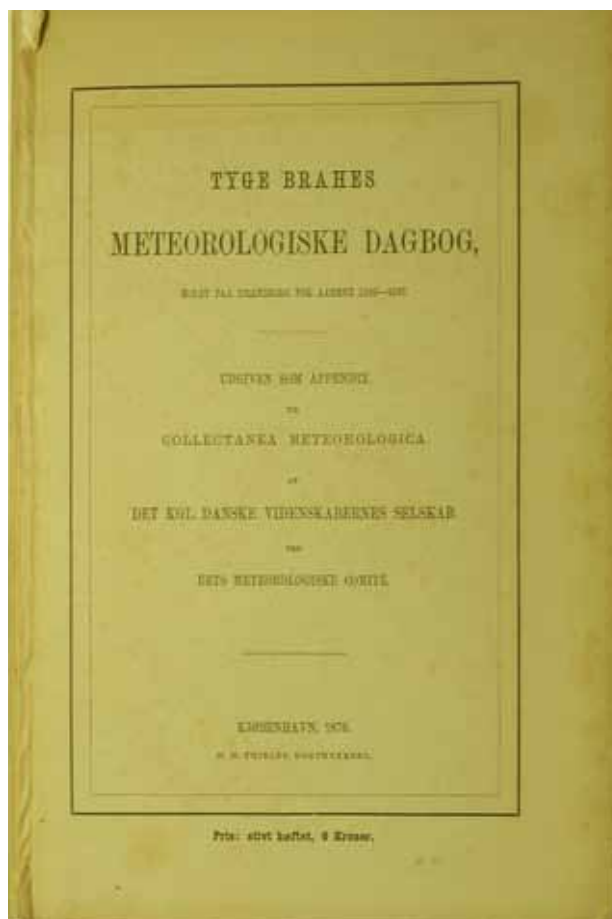
Aristoteles og Paracelsus

Dengang var Aristoteles' græske filosofi stadig enerådende, og ifølge den, så var alle fænomener på himlen forbundet med hinanden. Alt, der befandt sig inden for Månens bane, var foranderligt, og alt, der lå uden for, var bestandigt eller fixeret, som man kaldte det.

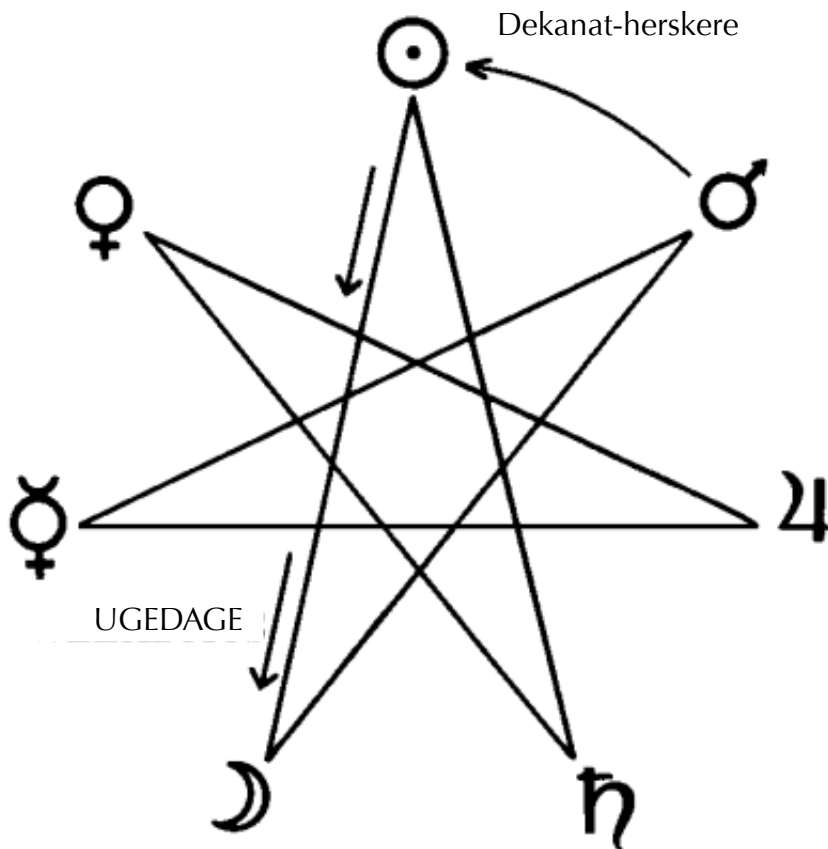
Ydermere arbejdede Tycho og hans assistenter ud fra Paracelsus' filosofi, hvorefter vejret, planeterne og helbredet var intimt forbundne fænomener. Derfor er en bog om meteoro-

logi i virkeligheden en bog om meget andet, end man måske ville forvente idag.

Selve ordet *meteorologi* er jo i sig selv mærkværdigt for en moderne tankegang, for hvad har vejret med meteorer at gøre? Der er to forklaringer herpå. Dels var observation af meteorer (stjernesked) meteoritter (faldende stjerner) og kometter et endnu meget lidt udforsket område, som netop Tycho Brahe gjorde store fremskridt på. Faktisk så store, at de brød det aristoteliske verdensbillede,

DEN KALDÆISKE ORDEN, baseret på syvstjernens symbolik, bestemte bl.a. rækkefølgen af de planeter, der styrede dekanaterne, og rækkefølgen i ugedagenes navne.

idet han påviste matematisk, at kometer kom fra steder uden for Månens bane, hvorefter den gamle opdeling af himmelrummet måtte opgives. Man må erindre, at dette var i brydningstiden, hvor Kopernicus' verdensbillede netop var blevet publiceret få årtier før og var til heftig debat. Studiet af meteoror og kometer var derfor et yderst interessant emne.

Den anden forklaring er den rent sproglige, idet mete-oros på græsk blot betyder 'højt oppe i luften'. Derfor kunne meteorologi i realiteten omfatte alt, der befandt sig højt oppe i luften.

Kaldæisk astrologi

Heraf kom det, at den første danske astrologibog, *En elementisk og jordisk Astrologia*, udgivet af Tycho Brahes assistent, Peder Flemløse, rent faktisk var en bog om vejret, og ikke om det, mange idag ville forvente.

Derfor er Tycho's meteorologiske dagbog interessant at studere nærmere, især da den i vidt omfang blev ført af hans assistenter, Christen Longomontanus, Elias Olsen Morsing og Peder Flemløse, der alle var

astrologisk interesserede. Den meteorologiske dagbog dokumenterer, at Tycho og hans assistenter anvendte planetsymbolerne som en slags stenografiske signaturer i margenen. De blev sat ved dagene for de forskellige optegnelser som en uhyre logisk forenkling og notation, hvis man kender den såkaldte kaldæiske orden i astrologien.

Af umiddelbar interesse for moderne astrologer bliver det derfor at genkalde sig, at dages navne er astrologisk bestemte. De følger en ganske bestemt rækkefølge, der fremgår af den kaldæiske syvstjerne, som ses ovenfor. Man finder rækkefølgen ved at følge pilene og bevæge sig rundt i syvkanten.

Denne kaldæiske orden var almindeligt kendt og accepteret, især blandt tidens astrologisk

kyndige. Solen betød ganske enkelt søndag, Månen mandag, Mars tirsdag, Merkur onsdag, Jupiter torsdag, Venus fredag og Saturn lørdag. Dagens navne er måske ikke så gennemskuelige på de nordiske sprog, men meget genkendelige på de latinske sprog, hvilket i dag vil sige romanske sprog som fransk, spansk og italiensk.

Denne orden var gældende i vestlig astrologi frem til omkring år 1900, hvor den nugældende orden trådte i stedet, baseret på triangler mellem tegn af samme element. Denne blev introduceret af især Alan Leo, mens hans samtidige kollega, Sepharial, stadig anvendte den kaldæiske orden. Meget få, om nogen overhovedet, anvender den kaldæiske orden længere i deres astrologiske praksis. ♥

Ruth Wennerholm

hvad ved vi om hende?

FAGHISTORIE

af Red.

ASTROLOGEN Ruth Wennerholm var et af efterkrigstidens markante navne i skarp rivalisering med den navnkundige Irene Christensen. Faktisk i en sådan grad, at denne strid har trukket spor gennem dansk astrologi i et halvt århundrede eller mere.

Museet har kun en smule viden om Ruth Wennerholms liv og virke. Vi ved, hun underviste i astrologi, og at hun i begyndelsen af 1970'erne udgav et astrologisk blad på Williams Forlag. Det hed HOROSKOPET med undertitlen *Astrologisk og okkult tidsskrift* og måtte gå ind i 1974. Museet vil være meget interesseret, om nogen blandt vore læsere ligger inde med eksemplarer heraf.

Vi ved også, at hun samlede en kreds af astrologer omkring sig, heriblandt ungarsk fødte Ferenc Szöllösi [se: SOPHIE:32]. Faktisk videreførte han rivaliseringen med IC Institutet efter Irene Christensens død i 1976, og en række af hans elever har hver på deres måde vedligeholdt eller uddybet denne sælsomme kløft i det astrologiske miljø. Eksempelvis

da Irenes arvtager, Birthe Kirk var initiativtager til dannelsen af det ambitiøse projekt, *Sammenslutningen af Fag-Astrologer* (SAFA), 1979-2005. Da skabte elever af Ferenc Szöllösi året efter *Foreningen Ekliptika* som et uformelt mødested for alle astrologisk interesserede. Ud over København fik begge foreninger det følgende tiår filialer i de større danske byer, Odense, Århus og Ålborg, så overalt i foreningslivet kunne kløften ses.

Vi ved, Ruth på et tidspunkt giftede sig og skiftede navn til Ruth Becker, men her hører vor viden også op. Vi kender ikke hendes fødselsdata, evt. uddannelse eller andre biografiske træk, der kan tegne et portræt af en på flere måder afgørende skikkelse i dansk astrologi. Astrologisk Museum

vil være meget taknemmelig, om læserne kunne bidrage til at øge museets viden her. Kontakt gerne redaktionen på <tycho@asmu.dk > ♥

Sophie

Informationsbrev fra
Astrologisk Museum

ISSN 1602-9611

Redaktionen er museets stab
Ansv.red.: Claus Houlberg
mail: tycho@asmu.dk

SOPHIE er gratis
og distribueres kun fra
www.asmu.dk